

ماسى خانم

و

ئابجى فيل

شانوگهريى موزيكال بو مندالان

لهسهر بنه ماى

چيروكى ماسى خانم و ئابجى فيل

نووسىنى: عهلى رهزا محهمه ديان

ئاماده كردنى بو شانو:

ئهنوهر سولتانى

دوای خویندنهوهی ههر دوو چیرۆکی "ماسی خانم" و "ماسی خانم و ئابجی فیئل" نووسینی ریزدار عهلی رهزا محهمه‌دیان ههستم کرد تواناییه‌کی گهلێک زۆری دراماتیک له چیرۆکه‌کاندا ههیه و بو ئهوه ده‌بین فیلم و شانۆیان لێ چێ بکریت، به‌لام له‌بهر بیکه‌سی کورد ههروا له‌وئ ماونه‌ته‌وه و کەس سۆراغیان لێ ناگریت، ئه‌وه‌ش سه‌ره‌رای سه‌رکه‌وتویی زۆری کتێبه‌ چاپکراوه‌که‌یان که له تیتراژیکی گهلێک زۆردا له شاری سنه بلاو بوونه‌ته‌وه.

جا به بی ئه‌وه‌ی ئه‌زمونی کاره‌که‌م هه‌بیت، ده‌ستم کرد به نووسینی شانۆنامه له‌سه‌ر بانه‌مای چیرۆکه‌کان و نوسه‌یه‌انم نارده‌وه بو ریزدار نووسه‌ری کتێبه‌کان. و‌الێرده‌ا ده‌قی یه‌که‌م شانۆنامه - واته "ماسی خانم" بلاو ده‌که‌مه‌وه و گهلێک هیوادارم ئه‌م کاره‌ی من ببیته هانده‌ریک بو هونهرمه‌ندانی به‌ریز به‌همه‌نی قوبادی، جه‌میل رۆسته‌می و که‌سانیتز، که له‌سه‌ر ئه‌ساسی چیرۆکه‌کان سیناریۆی فیلم و شانۆنامه ئاماده‌ بکه‌ن - جا که‌لک له کاره‌که‌ی من وهر بگرن یا نا گرنه‌نگ نییه‌.

من به نووسینی نهم شانۆنامه‌یه‌انه هیچ مافیک بو خۆم ناخوایم، هه‌رکه‌سینکیش بیه‌ویت فیلم یا شانۆ له‌سه‌ر بانه‌مای چیرۆکه‌کان چێ بکات، یا ته‌نانه‌ت کاره‌که‌ی من بکاته فیلم و شانۆ، ته‌نیا ده‌بیت له نووسه‌ری چیرۆکه‌کان واته ریزدار عه‌لی رهزا محهمه‌دیان ئیجازه وهر بگریت. من هیچ مافیکم نییه و هه‌موو مافیکی "کۆپی رایتس" هی ریزدار عه‌لی رهزا محهمه‌دیانه. نه‌رکی من ته‌نیا نه‌وه بووه بلێم فه‌رموون بزانه‌ نه‌و چیرۆکه سه‌رکه‌وتووانه چهند ئیهاتویی دراماتیکیان هه‌یه و به‌س!

هیوادارم کاره‌که‌ی من هانده‌ریک بیت بو خولقانی فیلم و شانۆی چیرۆکه‌کان - و ده‌شزانم کارێکی نه‌وتو گهلێک سه‌رکه‌وتوو ده‌بیت.

ریزی زۆرم ئاراسته‌ی نووسه‌ری به‌ریزی چیرۆکه‌کان واته کاک عه‌لی رهزا محهمه‌دیان بیت و سپاسی هاوکاری به‌ریزان ئیسماعیل ئیسماعیل زاده و عه‌تا جه‌مالیش ده‌که‌م.

ئه‌نوه‌ر سو‌لتانی

له‌نده‌ن

سه‌ره‌تای سالی 2009

كەسەكان

1. ماسى خانم

كىزۆلەيەك

2. ئابجى فىل

كىزۆلەيەكى بەتەمەنتر و ھەندى بەخۆۋە، شىۋازى
فىلى پى دەدرىت و خورتوومى بۆ دروست دەكرىت بەلام دەبىت رەنگەكان
كچانە بن لە بەر ئەۋەى فىلەكە، مېۋە نەك نىر.

3. جى جى

كورپكى ژىكەلە

4. ژووژوو

كورپكى ژىكەلە

5. وىژەرى تەلەفىزىيۇن

كوپ، يان كچ

6. دايكى ژژوو

كىزۆلەيەك بە گریمی ژنىكى بەتەمەنەۋە

7. كۆرس

كۆمەلەيەك كىزۆلەى دەنگخۆش

تېئىنى:

شىۋازى دىكۆر و مۇسىقا و جلوبەرگ و بەگشتى زۆربەى لايەنەكانى
بەپىۋەبردنى شانۆكە، ھەرۋەك شانۆى يەكەم واتە ماسى خانم دەبىت،
بەلام لىرەدا دەكرى مۇسىقاي زىندوو نەبىت و بە شرىت و سى دى كارەكە
بەپىۋە بىرىت. تەنانەت واھەيە دەنگى كۆرسەكەش پىشتر تۆمار بىرىت و
بلاو بىرىتەۋە، بەگوپىرەى دەرەتان.

په رده ی به که م

ناو مائی ماسی خانم

[حیکایه تبیژ دست دهکات به حیکایهت گیرانه وه و هاوکات له گهل
ئه ودا، ماسی خانم ده بینریت که له ناو ماله که ی خوی له بهر ئاوینه
راوه ستاوه و خه ریکی رازاندنه وه ی خویه تی. هه موو ئه و دیکورانه ی وا له
چیرۆکه که دا باسیان لیوه ده کریت، پیویسته ئاماده بکرین. ئه گهر
مندالانی دانیشتووی ناو هۆله که پییان خوش بیت ده توانن له گهل
کورسه که دا هاوده نگ بن و شیعره کان بلینه وه].

حیکایه تبیژ: ماسی خانم ناو ده ریا	کراس کوردی ها به ریا
له بهر ئاینه ویسیاگه	په لکه کانی چنیاگه
ماسی خانم شیرینه	ناو ماله که ی بوینه
بروا بو یه غانه که ی	خرخاله که ی، شاننه که ی
بروا بو ناو تاقه که ی	عه کسه گهل ئاموزاگه که ی

[لییره دا ده نگ و شیوازی گیرانه وه ی حیکایه تبیژ و له حنی مؤسیقا که ش
ده گورین. حیکایه تبیژ دریژه به قسه کانی ده دات]:

حیکایه تبیژ: ماسی له م دیو په نجه ره و تاوی روانی بو ده ره و
[ماسی خانم ده چپته بهر په نجه ره که و ده روانیته

ده ره وه]

حیکایه تبیژ: یه ک را جی جی هات بولای به هه نکه هه نک و های های
[جی جی (زه رده واله) به هه لینگدان دپته ناو مائی
ماسی خانمه وه، ئه ویش وه ک ماسی خانم جلوبه رگی کوردی به لام وه ک
زه رده واله ی له بهر دایه، وه ک زه رده واله ده یه وی بفریت]:

ماسی خانم: له بهر چه ئاوا ئه که ی فرتای فرت هه ر را ئه که ی؟
بوچه ئه ونه هه ول بووگی؟ دا بیژه بوکوئ چووگی؟

جی جی: ماسی خانم گیان گیانی له کاره که م نازانی

[تا ئیره به ئەسپایی و روو له بینهران قسه دەکات]
جی جی: [ئەمجار به دەنگی بەرزتر و روو له ماسی خانم]:
ئیمرو چزیکم وهشانند   دانئ توپیشم تهقاند
چزلئیک چزلئیک چزانئ   با ئابجی فیل بزانی!

کۆرس: چزلئیک چزلئیک چزانئ   با ئابجی فیل بزانی! [سئ جار]

جی جی: [به پیکه نینه وه]:

چزم دا پیه وه سۆزه وه   هه لیخسته وه قۆزه وه!
ئابجی له من تووریاگه   بان لووتیشی سووتیاگه
ئه ونه فره گیریاگه   توپه کهیشی ته قیاگه
کۆرس: تووریاگه هه م سووتیاگه   گیریاگه و توپ ته قیاگه! (سئ جار)

جی جی: هه پرا ئەکه م بو مال هه   خوه م دائه گرم له پاله وه
ئه چمه پشت ئه وه جیوانه   جیوان ئه وه به ره هه یوانه
ئه گهر ئابجی قاوی کرد   فه رموو جی جی یاوی کرد

کۆرس: بیژه نییه و خه فنگه   رای کردگه و که فنگه!

جی جی: ئەگهر بیئو بمگرئ   نقورچکم لی ئەگرئ
نه کا گوئچکه م بکیشئ   له بان پامه وه دانیشئ!

ماسی خانم: [ئاوه کیه شه که ی تی؟]   گوئچکه گه لی ته که ی تی!]

کۆرس: [به دهنگی بو ره وه]
شه که ی تی هه ی، شه که ی تی   گوئچکه گه لی ته که ی تی! (سئ جار)

ماسی خانم: [به په له پهل، هه ول بو وه]:
ئه ی ئه ی جی جی ئابجی هات   هه ر له دووره وه قاو ئەکات

ئابجی فیل: [به تووره یی و دهنگی به رزه وه]
حه پلی حه پا و گرمه گرم   هاتگمه سه وه زرمه زرم!

کۆرس: حه پلی حه پا و چیزیاگم   پیر جیوانئ گیریاگم (سئ جار)

ئابجى فيل: وهى وهى له لووت سووتياگم لهناو چيشتا كولياگم
وهى وهى له لووت سووتياگم وهى وهى له لووت سووتياگم!
[ئابجى چاو دهگيريت بهناو ماله كه دا]
وتيان ئه زهرده واله هاتگه بو ناو ئه ماله

كورس: چه پلى چه پاو كاسه ماس هه رچيگ ئيژم بيژه خاس! (سى جار)

ئابجى فيل: ماسى خانم! ژيرانه
ئه شى لووتى بكيشم
دا برو جى جى بييرانه
له بان سكيه و دانيشم

كورس: له بهن سكيه و دانيشم! (چوار جار)

ماسى خانم: سلام ئابجى فيله كه م
به خير بييته و بو لامان
مي مان عه زيز خيله كه م!
خورشته كه م پلاومان!

كورس: خورشته كه م پلاومان (سى جار)

ماسى خانم: له سه ر چه ئاوا ئه كه ن
ئاشته و كه نه و دهى زووكه ن
دهى بوچه داوا ئه كه ن؟
هه لخنه و قال و قوو كه ن

كورس: هه لخنه و قال و قوو كه ن (سى جار)

جى جى: چزليگ چزليگ من قارم
[پشت ده كاته ئابجى فيل]
زه رده واله م چزدارم!

ئابجى فيل: چه پلى چه پاو من قارم
[پشت ده كاته جى جى]
پاله وان قولتتى ناوشارم

پەردەى دووھەم

ھەمان شوپن . تەلەفیزیۆنەكە دەنگى بەرزە

[ویژەرى تەلەفیزیۆنەكە ھەوالئىكى كوت و بېر و گرنگ بلاو دەكاتەوہ]

كۆرس: ھەى ھەى برا بە من چە بەگيان دانئ ھەلووچە (دووچار)

ویژەرى تەلەفیزیۆن: دانئ ژووژوو گوم بووگە داخۆم بو کوینە چووگە؟

كۆرس: كاسەى ھەنجیر و مەلیس قاوگەن لە ئاغیى پۆلیس!
پۆلیس، پۆلیس، ھای پۆلیس! (دووچار)

ویژەرى تەلەفیزیۆن: داىكى ئەگىرى ھىشتا وەختە كەفیتە پىشتا

داىكى ژووژوو: [لەسەر تەلەفیزیۆن]: رۆلە نەرم ونۆلەكەم!

كۆرس: رۆلە نەرمونۆلەكەم! (یەك جار)

داىكى ژووژوو: نوقلەكەمى نوقلەكەم!

كۆرس: نوقلەكەم! (یەك جار)

داىكەژووژوو: ساقەى سەرو زوو بېرەو ماشین نەوكا بە ژېرەو!
[دەنگى ماتۆرى سەیارەیهك دیت]

داىكەژووژوو: چووگى بو کوینە گشت كەس! ئەفرۆشم بوٹ ھەرچیم ھەس!

ھىكایەت بېژ: ماسى بېرى ئەكردەو مۆرى لەوان ئەبەردەو
تاویك سەر خۆى ئەجیواند تاوئ قز خۆى ئەشیواند
ھانتوچۆى كرد خشەى ھات جاربەجاری مشەى ھات

كۆرس: خشەى ھات و خشەى ھات ماسى خانم مشەى ھات (دوو جار)
مشەى ھات، مشەى ھات مشەى ھات، مشەى ھات

ھىكايەت بئىژ: ئاخىرى پىرسى لە ئابجى...
ماسى خانم: بە كام تۆپ دات لە جى جى؟

كۆتايى پەردەى دووھەم

پەردەى سېھەم

ناو كۆلانىك

[دىكۆرى پېويستى ناو كۆلانىك]

ئابجى فىل: لەناو كووجىكەو ئەچووم بۆ بەر مالى وردەو بووم
[چاوى دەكەويىت بە شتتىكى خر وەك تۆپ]
تۆپى لىنا داكەفتوو من نازانم ھى كى بوو
تۆپى گرنج گرنج بووو وەك تۆپەلەى برنج بوو

كۆرس: برنجەكەى سووتياگ بوو! رەشەو بووگ و برزياگ بوو! (1جار)

ئابجى فىل: زوانم خستە لاي دەم
[زمانى دەردەھىنى و دەيخاتە لاي دەمى]
بۆچە من لە كى كەم؟

كۆرس: بۆچە من لە كى كەم؟

ئابجى فىل: شەقم دا پيا، فيقەى ھات
[شەقىك لە تۆپەكە ھەلدەدات، دەنگى فيقەى ژيشكەكە
بەرز دەبىتەو. تۆپەكە دەبى وەك ژيشك گرينج گرينج بىت]
داى لە جى جى زيقەى ھات
[تۆپەكە دەدرىت لە جى جى و ئەويش زيقەيەك دەكات]

جى جى: ئۆف ئىتر مەيزە ئابجى! جا گويچكە بەن بە جى جى:
داى لە بالم ئىشم ھات بەقەو ماري كىشم ھات!

كۆرس: ئىشم ھات، ئىشم ھات
بەقەو ماري كىشم ھات! (سى جار)

حیکایه تَبیّر: ماسی چه پیکي ته قاند هم هم، سهریشی له قاند
[ماسی سی جار دهستی به یه کدا ده دات و سهری به
نیشانهی نارَه زایی ده له قینی]

ماسی خانم: من ئەزانم تۆپ نهوگه جا بچین تا بیژم چهوگه!

ئابجی فیل: راسی تۆپ بوو یا میخ بوو؟ بوچه ئەونه سیخ سیخ بوو؟
کۆرس: ئەری تۆپ بوو یا میخ بوو؟
به خوا فرهش سیخ سیخ بوو! (دوو جار)

جی جی: ئیژیتا وهک پاشور بوو قورس بوو ههروهک ئاجور بوو

کۆرس: ئیژیتا وهک پاشور بوو! (دوو جار)

جی جی: چزم دا لیی، پانهو بوو!
کۆرس: چز!
جی جی: ئەم شانهو ئەو شانهو بوو!

کۆرس: چزم دا لیی، پانهو بوو
ئەم شانهو ئەو شانهو بوو (یهک جار)

ماسی خانم: من ئەزانم تۆپ نهوگه جا بچن با بیژم چهوگه
کامتان ژژووتان دیگه؟ مهگه نه تانزانیگه:
ژژوو خرتهو ئەو ویتتهو
حهز کات قنجهو ئەو ویتتهو؟

کۆرس: ژژوو خرتهو ئەو ویتتهو
حهز کات قنجهو ئەو ویتتهو (سی جار)

ماسی خانم: به شکم ئاشتی بکهینهو بۆ لای دایکی بیوهینهو

کۆتایی پهردهی سیهم

پهردەى چوارەم

ناو باخېك

[له ژير دارېك و پاى كانى و ئاوي كدا ژزوو دانىشتوو و دهنالېنى. ماسى خانم له پېشه وه و جى جى و ئابجى فيل به شوينيدا دېن. لىي نزيك دهنه وه. جى جى و ئابجى فيل دهستيان له پشت خويانه وه گرتوو و گولكيان پييه به لام نيشانى نادن. گرنگه قسه و گورانپيه كانى كورس هه مووى به يهك له حن وهه و نه بن و كهلك له هه وای ههندهك گورانى خوشى بو مند الان ناسراو وه ربگيريت كه به گشتى كوردين].

حيكايهت بيژ: سيانه كهيان چوون و چوون بو ناو باخي به ره و بوون [واى نيشان دهن كه هه ر دهرون و دهرون] حهى حهى، له پال دارېكا له پاى كانى و ئاويكا ژزووى هه ژار ئهينووكاند ميژهى ئههات، ئهيجووكاند [دهنگى ناله ئ هاواري نه رم وهك جووكاندن بهرز دهبيته وه]

ژزوو: ئاى دايكه گيان باوكه گيان! دايان ليم و كوشتميان! [دهستى دهگرى به سه ر خويه وه و جار جارپش پشتى و لاقى] ئهى هاوار داخوم كى بوو شهقى دا پيما و ده رچوو شهق هيچى! چزيان دا ليم! بوچه نازانن من كيم؟

كورس: ئاى دايكه گيان باوكه گيان دايان ليم و كوشتميان! (سى جار)

حيكايهت بيژ: ئابجى سهرى داخستوو [فيل سهرى خووى داده خات] جى جى له پشت سهريه و بوو [جى جى خووى ده خاته پشت فيل] ماسى فره باسى كرد قسهى خوش و خاسى كرد

ماسى خانم: دهى خو نه يانزانيگه چ بكن؟ تو يان نه ديگه

بروا چه نی فہقیرن   ویسیاگن و چ ژیرن!
خرتوّل! بوچه قینو تیّت؟   جفتی رہ فیق خاسو بیّت؟

کؤرس: خرتوّل! بوچه قینو تیّت؟   جفتی رہ فیق خاسو بیّت؟

حیکایهت بیژ: ژژوو فرہیک نازی کرد
[دہموچاوی ئہوہ نیشان دہدات]
ئانجا دلّ خوئی رازی کرد
ماسی چاویکی قرتاند
[ماسی چاو دادہ گریّ له جی جی و ئابجی فیّل]
سہری بوّیان داتہ کاند
[بہ ئیشارہی سہر پییان دہلّی بچنہ پیشہوہ]
سلامیان کرد بہ شہرمہو
[یہک یہک سلاو له ژژوو دہکهن]
تہق! ئہم لایان ماچہو کرد
تہق! ئہو لایان ماچہو کرد
[ہہردوو لای ژژوو ماچ دہکهن]
بوّ ئاشتی و بوّ خوئی
گولیان کردہ پیشکہشی
[بہ پرووی خوشہوہ یہکی گولیک دہدہن بہ ژژوو. جی جی
دہچیّتہ پیشہوہتری دہست دہکات بہ شیلانی شانی ژووژوو]

ژژوو: ئوّخہی ئوّخہی ئابجی گیان   خاس بمشیّله جی جی گیان!

کؤرس: خاس بمشیّله جی جی گیان! (سیّ جار)

ئابجی: بہ گیان خوّم و بہ گیان خوہت   پپر ناو سکمہ له خہفہت

کؤرس: پپر ناو سکمہ له خہفہت (یہک جار)

جی جی: خہجالّہت خوہم نہمزانی   لووتم بشکیّ نہمروانی

کؤرس: نہمزانی، نہمروانی (یہک جار)

ماسى خانم: ھەلّسن با زوو بچىنەو بە كايە و بە كەننەو
[ھەر چواريان ھەلّدەستن و بەر دەبنە شادى و ھەلّپەركى و بەرەو مال
دەبنەو]

كۆرس: بە كايە و بە كەننەو بە كايە و بە كەننەو بە كايە و بە
كەننەو.

حىكايەت بېژ: ماسى ئاشتىيانى كردهو ژژوويان بۆ مال برددەو
[ھەموويان پىكەو دەچنەو بۆ مالى ژژوو، لاي دايك و باوكى]
خوەر چووكە و ئىتر شەو منالەكان وەخت خەو!

كۆرس: [ھاوپى لەگەل ھەلبەز و دابەز و شادى و دەنگى مۇسقىادا]:
خوەر چووكە و ئىتر شەو منالەكان وەخت خەو!
[ئەوئەندە دەلّينەو تا ھەموو كاراكتەرەكان لەسەر شانۆ دەچنە
دەرەو]

تەواو بوو.